

Statenvoorstel 23/13 A

Voorgestelde behandeling

Statencommissie	:	Alle Commissies 26 april 2013 en rekeningcommissie 12 april 2013
PS-vergadering	:	17 mei 2013

Onderwerp

Jaarstukken 2012

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Inleiding

Hierbij bieden wij u de jaarstukken aan. Hiermee leggen wij verantwoording af aan uw Staten over het in 2012 gevoerde beleid, de geleverde prestaties en de daarvoor ingezette middelen.

Naast de jaarstukken bieden wij u ook de Verantwoording op Hoofdpijnen aan, wij doen dit in dezelfde lijn als de Begroting op Hoofdpijnen. De Verantwoording op Hoofdpijnen geeft op beknopte en toegankelijke wijze inzicht in het gevoerde beleid, de geleverde prestaties en de ingezette middelen.

Over de voortgang van het bestuursakkoord en de 49+5 speerpunten wordt bij de jaarstukken niet afzonderlijk gerapporteerd. De speerpunten zijn wel integraal onderdeel van de jaarverantwoording zelf. Tegelijk met de Voorjaarsnota die op 21 juni in uw Staten behandeld wordt, informeren wij u afzonderlijk over de meest actuele stand van zaken aangaande de speerpunten.

De jaarstukken gaan vergezeld van een accountantsverslag met daarbij een controleverklaring.

De behandeling van de Jaarstukken is gepland voor:

- 12 april 2013 Rekeningcommissie
- 26 april 2013 in alle functionele commissies van advies;
- 17 mei 2013 in Provinciale Staten.

PS kunnen eventuele technische vragen over de jaarstukken tot uiterlijk dinsdag 16 april 09.00 uur via de email bij de griffie aanleveren.

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

1. Jaarstukken 2012

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag met daarin opgenomen de programmaverantwoording, de paragrafen en de jaarrekening.

De jaarstukken zijn samengesteld met inachtneming van het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV). Het referentiekader voor de jaarstukken is de begroting 2012.

In de programma's zijn de doelen, prestaties en middelen uit de begroting 2012 per productgroep opgenomen. Onder de kopjes "hebben we bereikt wat we wilden bereiken?" en "hebben we daarvoor gedaan wat we wilden doen?" zijn tabellen opgenomen waarbij in de eerste kolom steeds de teksten van de doelen en prestaties uit de begroting 2012 zijn te vinden met in de kolom daarnaast de bijbehorende indicatoren. In die zelfde tabellen is in de derde kolom de verantwoording opgenomen.

In de paragrafen wordt het beleid op een aantal specifieke onderdelen uiteengezet. De paragrafen geven daarmee een dwarsdoorsnede van de programma's op deze onderdelen.

Op grond van het BBV is een zevental paragrafen voorgeschreven. Net als vorig jaar is het burgerjaarverslag als achtste paragraaf toegevoegd.

Verder vindt u in het bijlagenboek bij de Jaarstukken 2012 de specificaties met betrekking tot de balans.

2. Herstructurering van de balans

Wij hebben in 2012 gedurende het jaar een herstructurering doorgevoerd van de balanssystematiek.

Deze herstructurering is een reactie op een aantal ontwikkelingen te weten:

- noodzaak en wens van PS/GS om nog realistischer te ramen, dit na o.a. discussies in de staten over de onderuitputting van de begroting bij de uiteindelijke jaarverantwoording;
- noodzaak en wens PS/GS om inzicht te hebben in de vrij besteedbare middelen. Dit inzicht is op dit moment beperkt door o.a. reeds verplichte subsidies;
- noodzaak tot toekomstige sturing op het EMU-saldo. Vanuit landelijke politieke ontwikkelingen worden er strengere regels opgelegd t.a.v. overschrijding van het EMU-saldo.

In de zomer van 2012 zijn in dat kader toekomstige harde subsidieverplichtingen die gedekt worden uit reserves naar het begrotingsjaar 2012 gehaald.

Daarover hebben wij PS bij commissiestuk MF-0096 geïnformeerd. De

effecten zijn opgenomen in de begrotingswijziging bij de najaarsbrief 2012.

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

In aanvulling op de lasten in relatie tot reserves zijn ook de juridisch harde afdwingbare verplichtingen die samenhangen met projectsubsidies die niet worden gedekt uit reserves naar 2012 gehaald. Hiermee wordt er voor gezorgd dat met de juridisch afdwingbare verplichtingen op gelijke wijze wordt omgegaan ongeacht of tegenover deze verplichtingen een bijdrage uit reserve(s) staat.

Met deze wijziging in de systematiek wordt voortaan bij subsidieverlening voor projectsubsidies de volledige last van de verplichting genomen op het moment van toekennen van de subsidie.

In totaal wordt in de jaarrekening € 635,5 miljoen aan harde verplichtingen 2012 en 2013 en verder als last in 2012 genomen. Van dit bedrag is € 354,9 miljoen budgettair neutraal ten laste van reserves in de begroting 2012 verwerkt via de begrotingswijziging bij de najaarsbrief 2012.

Het verschil van de naar voren gehaalde verplichtingen met de in de begroting geraamde afdekking is als volgt verwerkt:

	x € 1 miljoen
Naar voren gehaalde verplichtingen	635,5
Waarvan geraamde afdekking tlv reserves	354,9
Saldo	<u>280,6</u>
Het saldo is in de jaarrekening verwerkt ten laste van:	
- Reserves (realisatie)	105,9
- Vooruitontvangen Rijks en EU-uitkeringen (realisatie)	152,0
Nog af te ramen in meerjarenraming	<u>22,7</u>
	<u>280,6</u>

Het af te ramen bedrag ad € 22,7 miljoen betreft autonome middelen die nog in de meerjarenraming moeten worden bijgesteld. De aframing vindt plaats bij de begrotingswijziging die tegelijk met de Voorjaarsnota op 21 juni in uw Staten ter vaststelling voorligt.

De commissie Mobiliteit & Financiën is op 29 maart geïnformeerd over de gevolgen van deze herstructurering op de overschrijdingen van de totalen van de lasten per productgroep.

Effect op het EMU-saldo

Zoals aangegeven is besloten tot herstructurering van de balans om realistischer te ramen, beter zicht te hebben op de nog vrije middelen en om in de toekomst te kunnen sturen op het EMU-saldo.

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

Het gerealiseerd EMU-saldo komt exclusief herstructurering van de balans uit op + € 122 miljoen.

Op grond van de realisatie inclusief herstructurering van de balans komt het Emu-saldo uit op +/- 513 miljoen.

Met de in 2012 in het kader van de herstructurering als last genomen verplichtingen wordt weliswaar het EMU-saldo 2012 negatief, maar hiermee ontstaat ruimte om naar de toekomst toe beter te kunnen sturen op het EMU saldo.

3. Rekeningresultaat

Rekeninghoudend met een aantal hierna toe te lichten correcties en voorstellen resteert een besteedbaar resultaat van € 6,7 miljoen.

De bestemming van dit netto besteedbaar resultaat ad € 6,7 miljoen is op 21 juni in uw Staten met de integrale afweging bij de behandeling van de Voorjaarsnota aan de orde.

Het netto besteedbaar rekeningresultaat komt als volgt tot stand.

	x € 1 miljoen
Nadelig rekeningresultaat na herstructurering balans	-19,2
* Nog af te ramen autonome middelen in 2013 e.v.	22,7
* Extra toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	25,2
* Overhevelingen	-7,2
* Toevoeging aan Essent beleggingsportefeuilles	-14,8
Netto (gecorrigeerd) batig rekeningresultaat	<u>6,7</u>

Toelichting:

Nadelig rekeningresultaat na herstructurering balans

Als gevolg van de gewijzigde balanssystematiek sluit de jaarrekening met een nadelig saldo van +/- € 19,2 miljoen.

Nog af te ramen autonome middelen

In het proces van herstructurering van de balans zijn verplichtingen uit 2013 en volgende jaren als realisatie in 2012 genomen. Als gevolg daarvan dienen de daarmee corresponderende autonome middelen in 2013 e.v. nog afgeraamd te worden.

De aframing vindt plaats bij de begrotingswijziging die tegelijk met de Voorjaarsnota op 21 juni in uw Staten ter vaststelling voorligt. Het betreft een bedrag van € 22,7 mln.

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

Extra toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Er dient nog rekening te worden gehouden met de noodzakelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves tot een totaalbedrag van € 25,2 mln die op grond van eerdere besluitvorming nog moeten plaatsvinden, maar die niet meer in de ramingen van de begroting konden worden verwerkt en daardoor formeel - vanwege regelgeving BBV - ook niet in de jaarstukken 2012 zelf konden worden geëffectueerd. Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves mogen namelijk tot maximaal het bedrag van de raming in de begroting plaatsvinden in de jaarrekening.

Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de storting in de reserve Europese programma's die nog plaats moet vinden vanwege van de belastingdienst terug-ontvangen BTW van Europese programma's en die dus niet in de jaarrekening kon worden geëffectueerd omdat deze niet is geraamd.

U wordt gevraagd in te stemmen met deze extra toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zoals gespecificeerd in bijlage 4.

Overhevelingen

Uw Staten hebben bij de Najaarsbrief 2011 het overhevelingenbeleid vastgesteld. Binnen deze kaders stellen wij voor de onderstaande bedragen over te hevelen van 2012 naar 2013.

Overhevelingen	x € 1.000
Streeknetwerken	978
Ondersteuning transitie stad-platteland	112
RV De Beerze	1.232
Verbetering naleefgedrag	238
Organisatiekosten Landschappen v. Allure	85
Vorming RUD's (PUMA)	85
Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat	58
Frictiebudget voor PAS	800
Werkbudget BrUG	222
Komomleidingen	2.489
Vorming RUD decembercirculaire provinciefonds	866
Totaal overhevelingen	7.164

Een toelichting op deze overhevelingen is opgenomen in bijlage 5 bij dit statenvoorstel.

U wordt gevraagd in te stemmen met deze overhevelingen.

Toevoeging aan Essent beleggingsportefeuilles

Conform de afspraken over het gesloten rentesysteem van de financieringsfunctie zoals door PS bij de najaarsbrief 2011 is besloten, wordt het voordelig saldo van de renteopbrengsten en de rentekosten ad € 14,8 mln toegevoegd aan de Essent-beleggingsportefeuilles.

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

4. Onderuitputting van de begroting

Als gevolg van de gewijzigde balanssystematiek - waarbij bij subsidieverlening de volledige last van de verplichting wordt genomen op het moment van toekennen van de subsidie – is in de jaarrekening 2012 sprake van een hogere realisatie van de lasten dan geraamd tot een bedrag van € 195 miljoen.

Als van het effect van de gewijzigde balanssystematiek wordt geabstraheerd dan is in de jaarrekening sprake van een lagere besteding dan geraamd van € 85,2 miljoen. (ter vergelijking de onderuitputting op de lasten bij de jaarrekening 2011 bedroeg € 200 miljoen en bij de jaarrekening 2010 € 158 miljoen).

Per productgroep is in de jaarstukken de onderbesteding toegelicht. Dat geheel overziend zijn de belangrijkste elementen die voor bijna 96% van de onderbesteding een verklaring geven:

- Vertraging in declaraties en projecten samen investeren/schoon Brabant bij gemeenten € 35 miljoen
 - Vertraging proeftuin stadsovers Roosendaal en vertraging leefbaarheidsprojecten € 4,2 mln (programma bestuur)
 - Vertraging Ponte Palazzo Den Bosch/Strijp S Eindhoven en goedkoper project herontwikkeling spoorzone Tilburg € 10,9 mln (programma ruimte)
 - Vertraagde financiële afwikkeling m.b.t. Spoorzone Tilburg, duurzame herstructureringswijk, biomassa Breda € 3,3 mln (programma ecologie)
 - Vertraagde projecten Groenblauwe raamwerk Bavel, Waterakkers Breda, verbinding Eindhoven met het Groene Woud en Groene Peelvallei Helmond € 3,8 mln (programma ecologie)
 - Vertraagde declaraties gemeenten projecten economie € 2 mln
 - Vertraagde projecten en vertraagde declaraties samen investeren programma mobiliteit € 9,3 mln
 - Vertraagde projecten en vertraagde declaraties samen investeren programma cultuur en samenleving € 1,5 mln

- Vertraging financiële afwikkeling projecten investeringsagenda € 32 miljoen. Het betreft de volgende onderwerpen:
 - Energietransitie € 19 mln
 - Sport € 7 mln
 - Erfgoed € 0,4 mln
 - Grondaankopen wegen € 5,6 mln

- Onderbesteding als gevolg van rijksbezuinigingen deelakkoord natuur zijn onderbestedingen ontstaan bij de uitvoering van de bestuursovereenkomst waterschappen tot een bedrag van € 14,7 miljoen.
 Het betreft de volgende posten:
 - Beek en kreekherstel (€4,1 mln)
 - Waterbergingsgebieden (€1,2 mln)
 - Verdrogingsbestrijding (€ 0,9 mln)
 - Water- & bodemkwaliteit (€3,4 mln)
 - Synergiegelden (€5,3 mln). De synergiegelden zijn gekoppeld aan de prestaties uit de 2de bestuursovereenkomst.

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

5. Opheffing reserves

In afwijking van voorgaande jaren is voor de decentralisatie-uitkeringen van het rijk waarvoor het rijk specifieke bestedingsvoorwaarden stelt, ervoor gekozen deze middelen niet meer als bate tot uitdrukking te laten komen op de rekening van lasten en baten, maar deze als vooruitontvangen op de balans op te nemen.

De reserves die in het verleden voor deze decentralisatie-uitkeringen zijn gevormd worden bij de vaststelling van de jaarrekening 2012 opgeheven. Het betreft de opheffing van de reserves:

- Externe veiligheid
- Decentralisatieuitkering Bodem
- ISV-3
- Bedrijventerreinen/Fes-gelden

Daarnaast worden de volgende reserves opgeheven (conform Vjn 2012):

- Brabant 2050
- Stimulering stedelijke vernieuwing
- Groene geleidingszone HSL
- Natuurcompensatie
- Luchtkwaliteit
- IAB-4
- Kantoorinnovatie

6. Voortgangsrapportage ontwikkelbedrijf (bijlage 6)

Provinciale Staten hebben op 23 april 2010 het Beheersstatuut Ontwikkelbedrijf provincie Noord- Brabant vastgesteld, hierna te noemen het Beheersstatuut Ontwikkelbedrijf (Besluit 14/10 E). Volgens dit statuut (regel 3.6.1) verschaffen Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten twee maal per jaar, tegelijk met de begroting en de jaarstukken, een rapportage waarin de stand van zaken is opgenomen van elk door het Ontwikkelbedrijf in exploitatie genomen project en van de anticiperende en strategische grondverwerving door het Ontwikkelbedrijf. Het rapport wordt als bijlage 6 bij de provinciale jaarstukken 2012 ter vaststelling aangeboden aan Provinciale Staten.

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

7. Controleverklaring en accountantsverslag (bijlage 7)

PriceWaterhouse Coopers (PWC), aangewezen als deskundige bedoeld in artikel 217 van de Provinciewet, heeft de provinciale jaarrekening 2012 gecontroleerd.

Het accountantsverslag en de controleverklaring zijn bij het statenvoorstel opgenomen in bijlage 7.

Wij hebben met genoeg kennis genomen van de goedkeurende verklaring van de accountant over zowel de rechmatigheid als de getrouwheid van de jaarrekening en onderschrijven de in het accountantsverslag opgenomen adviezen en ook de kernboodschappen die in het verslag zijn opgenomen op blz.3.

Op een aantal punten uit het accountantsverslag wordt onderstaand nog nader ingegaan. De schuingedrukte passages betreffen de verwijzingen naar het accountantsverslag (kernboodschap en paginanummer in het accountants-verslag).

Geconstateerde rechtmatigheidsfout Europese aanbestedingen (kernboodschap 1.1.2 en blz 4/5)

De accountant constateert een fout van € 1,9 miljoen als onrechtmatigheid in de jaarrekening.

De geconstateerde fout betreft een afwijking van de door de provincie gehanteerde regels bij raamcontracten.

De positionering van de inkoopfunctie en het proces van aanbestedingen worden verder geoptimaliseerd. Het aanpassen van daarbij horende bestaande raamcontracten is opgepakt, maar heeft de nodige doorlooptijd vanwege de afspraken die daarover zijn gemaakt met derde partijen.

Evenwichtige schattingen, waardering sloopvergoedingen onzeker (kernboodschap 1.2 / kernboodschap 2.2.2 en blz 6)

Op blz. 7 van het accountantsverslag is een overzicht opgenomen van de gemaakte schattingen bij het opstellen van de jaarrekening.

De onzekerheid m.b.t. de waardering van de sloopvergoedingen Ruimte voor Ruimte, hangt samen met de complexe factoren die van invloed zijn op de mogelijkheden om de sloopvergoedingen terug te verdienen. Deze onzekerheid is toegelicht in de Jaarstukken 2012 bij de paragraaf weerstandsvermogen op blz 176 en bij de toelichting op de balans op blz. 240.

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

Emu-saldo en Wet HOF (kernboodschap 2.1.4 en blz 12/blz 17)

Anticiperend op de in werking treding van de Wet Hof is in de begroting 2013 het EMU-saldo inzichtelijk gemaakt en hebben wij een herstructurering van de balans in de jaarstukken 2012 doorgevoerd. Tevens zijn de stuurmogelijkheden op het EMU-saldo voor de provincie onderzocht. De maatregelen die het College heeft getroffen (zoals de herstructurering van de balans), dragen er toe bij om naar de toekomst beter te kunnen sturen op het EMU-saldo.

Inrichting fondsen niet gerealiseerd in 2012 (kernboodschap 2.10.2 en blz 19)

Zoals de accountant aangeeft is ook de instelling van de fondsen met hun revolverend karakter, één van de maatregelen die bijdraagt om de gevolgen van de wet HOF te beperken. De daadwerkelijke instelling heeft in 2012 nog niet plaatsgevonden. Er is gelet op het inhoudelijke en financiële belang gekozen voor een traject waarin uiterst zorgvuldig met PS de ins en outs van de instelling van de fondsen worden afgewogen alvorens tot daadwerkelijke instelling over te gaan. Dat de instelling van de fondsen gevolgen heeft voor de financiële positie van de provincie is evident. De instelling heeft evenwel geen gevolgen voor de weerstandscapaciteit van de provincie.

Advies om expliciet aandacht te besteden in P&C cyclus aan structureel evenwicht (blz 14)

Het structureel evenwicht waarbij de lasten en baten in begroting en realisatie worden geschoond van de incidentele componenten wordt zowel in de begroting (meerjarig) als in de jaarstukken (zie bijlage 12 van de bijlagen jaarstukken) opgenomen.

8 Productenrealisatie (bijlage 8)

In bijlage 8 treft u de productenrealisatie aan, zoals het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten die voorschrijft. In deze productenrealisatie die u ter kennisneming ontvangt, hebben wij tevens de specificatie van de jaarrekening op begrotingspostniveau opgenomen conform de toezegging die naar aanleiding van motie 44a aan uw Staten is gedaan.

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

**9 Stand van zaken m.b.t. structureel gesubsidieerde organisaties
Cultuur en Samenleving (bijlage 9)**

In bijlage 9 treft u ter kennisneming een overzicht van de stand van zaken over de structureel gesubsidieerde organisaties Cultuur en Samenleving aan.

Het voorstel

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgaand ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: J.B.A.M. Eppenhof toestel (073) 680 84 53

Bijgevoegd treft u de volgende bijlagen aan:

- 1 Verantwoording op hoofdlijnen
- 2 Jaarstukken 2012
- 3 Jaarstukken 2012 - bijlagen
- 4 Extra toevoegingen en onttrekkingen aan reserves
- 5 Overhevelingen
- 6 Voortgangsrapportage ontwikkelbedrijf
- 7 Accountantsverslag en Controleverklaring
- 8 Productenrealisatie 2012
- 9 Stand van zaken m.b.t. structureel gesubsidieerde organisaties
Cultuur en Samenleving

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: J.B.A.M. Eppenhof, jeppenhof@brabant.nl, toestel (073) 680
8453 MID / PenC

Ontwerpbesluit 23/13 B

Voorgestelde behandeling

PS-vergadering : 17 mei 2013

Onderwerp

Jaarstukken 2012

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten, d.d. 9 april 2013 – 3391177;
- gelet op de adviezen van de functionele commissies d.d. 26 april 2013;
- gelet op artikel 217 van de Provinciewet;

besluiten:

- 1 Kennis te nemen van de verantwoording op hoofdlijnen 2011 (bijlage 1);
- 2 De jaarstukken 2012 van de Provincie Noord-Brabant (bijlage 2 inclusief de daarbij horende bijlagen 1 tot en met 13 vast te stellen (zie bijlage 3 Jaarstukken 2012 - Bijlagen);
- 3 In te stemmen met het besluit tot opheffing van de reserves:
 - Externe veiligheid
 - ISV-3
 - Decentralisatieuitkering bodem
 - Bedrijventerreinen/Fes-gelden
 - Brabant 2050
 - Stimulering stedelijke vernieuwing
 - Groene geledingszone HSL
 - Natuurcompensatie
 - Luchtkwaliteit
 - IAB-4
 - Kantoorinnovatie

- 4 In te stemmen met de extra toevoegingen en stortingen aan reserves zoals aangegeven in het statenvoorstel tot per saldo een bedrag van € 25,2 miljoen (bijlage 4);
- 5 In te stemmen met de overheveling van de budgetten 2012 naar 2013 en volgende jaren tot een totaalbedrag van € 7,2 miljoen zoals aangegeven in bijlage 5;
- 6 De voortgangsrapportage ontwikkelbedrijf (bijlage 6) vast te stellen;
- 7 Kennis te nemen van het accountantsverslag en de bijbehorende controle verklaring (bijlage 7);
- 8 Kennis te nemen van de productenrealisatie (bijlage 8);
- 9 Kennis nemen van de stand van zaken m.b.t. structureel gesubsidieerde organisaties Cultuur en Samenleving (bijlage 9).

Datum

9 april 2013

Documentnummer

3391177

's-Hertogenbosch, 17 mei 2013

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de griffier

Prof.dr W.B.H.J. van de Donk

mw Drs. C.J.M. Dortmans